Terra Mater

Assisi Nature Council (A.N.C.)
Associazione Italiana per il World Wildlife Fund (W.W.F. Italia)
Associazione Nazionale Italia Nostra
Bureau Européen de l'Environnement (B.E.E.)
Centro Francescano Studi Ambientali
Club Alpino Italiano (C.A.I.)
Club di Roma
Comune di Gubbio
Comunità Montana "Alto Chiascio" Gubbio
Conferenza dei Ministri Generali delle Quattro Famiglie Francescane:
  Ordine dei Frati Minori (OFM)
  Ordine dei Frati Minori Cappuccini (OFMCap.)
  Ordine dei Frati Minori Conventuali (OFMConv.)
  Terzo Ordine Regolare di San Francesco (TOR)
Ente Nazionale Protezione Animali (E.N.P.A.)
FAI - Fondo per l'Ambiente Italiano
Federazione Italiana Pronatura - Federnatura
International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (I.U.C.N.)
Istituto Italiano di Bioetica
Legambiente
Lega Italiana Diritti dell'Animale (L.I.D.A.)
Lega Italiana Protezione Uccelli (L.I.P.U.)
Mountain Wilderness Italia
Planning Environmental and Ecological Institute
Provincia di Perugia
Regione Umbria
Società Italiana di Ecologia (S.IT.E.)
Society for International Development (S.I.D.)
Terraceleste
World Futures Studies Federation

Sigillo della Custodia Eugubina
Gubbio, Convento di San Francesco (foto Gavirati)

Karta z Gubbio
2007

Międzynarodowa Konferencja "Terra Mater"

KARTA Z GUBBIO 2007

Franciszkańska odpowiedź na ekologiczne problemy współczesności

W 25. rocznicę ustanowienia Karty z Gubbio 1982, uczestnicy IV Międzynarodowej Konferencji TERRA MATER (Gubbio, 24-27.09.2007) uważają za konieczne zaprezentowanie franciszkańskiego punktu widzenia nie tylko wierzącym, ale wszystkim, którzy chcą słuchać. Sądzimy, że franciszkańskie przesłanie ma niesłychaną moc, zdolną pomóc nam dziś, gdy sytuacja naszej planety wydaje się bardziej zatrważająca niż kiedykolwiek.

W ostatnim czasie często słyszymy alarmujące apele przedstawicieli świata nauki, kierowane przede wszystkim pod adresem polityków. Jednak wciąż zwleka się z wprowadzeniem potrzebnych zmian; okazuje się, że strach nie jest wystarczająco silną motywacją do przezwyciężenia kultury zysku per se czy wynikającego z niej pędu do konsumpcji. Postępujące kurczenie się rezerw gazu i ropy coraz bardziej utrudnia zapewnienie ludzkości wystarczającej ilości energii, nawet za cenę krwawych konfliktów. Środowiska naukowe badają fenomen zmian klimatycznych, spowodowanych zużyciem paliw kopalnych. Widzą, że szybki wzrost koncentracji dwutlenku węgla w atmosferze narusza jej stabilność i cykliczność zjawisk determinujących klimat. Absolutnie niezbędna wydaje się zatem zmiana struktury wydatków na energię. Wiadomo, że energia atomowa nie zastąpi energii z surowców kopalnych; jedynie tworzy wiele nierozwiązanych problemów. Poza tym oprócz energetyki czy klimatu, palącymi kwestiami pozostają także: utrata bioróżnorodności, masowe wycinanie lasów, destrukcyjny wpływ zanieczyszczenia na środowisko naturalne, bolesna panorama chorób cywilizacyjnych, degeneracja centrów miast, długotrwały głód oraz bieda, które zmuszają miliony ludzi do emigracji. 800. rocznica przybycia św. Franciszka do Gubbio, gdzie w kulminacyjnym momencie swojego nawrócenia leczył trędowatych, zaprasza do naśladowania jego przykładu i całkowitej zmiany naszego sposobu myślenia. Franciszkańskie przesłanie, skupiające się na braterstwie wszystkich istot, żywych i nieożywionych, ukazuje wzór człowieka, który po ośmiu stuleciach nadal stanowi inspirację zarówno dla wierzących, jak i niewierzących. Zachęca też do postawy „dobrego życia", wybierającego zamiast nieograniczonego rozwoju i niepohamowanego konsumpcjonizmu styl oszczędności.

Dlatego TERRA MATER chce podkreślić wagę następujących spraw:

pogłębienie ludzkiej odpowiedzialności, w sytuacji gdy postęp technologiczny ogromnie zwiększył możliwości wpływu na naturę, przez co stała się zupełnie bezbronna. Odpowiedzialności, która miałaby na celu z jednej strony obronę wszystkich ekosystemów oraz odbudowanie ich delikatnej równowagi, a z drugiej - zapobiegałaby wprowadzaniu technologicznych innowacji bez wyraźnego zapewnienia o ich bezpieczeństwie.

promowanie wzrostu jednostkowej odpowiedzialności, po wcześniejszym pełnym uświadomieniu coraz bardziej złożonych problemów środowiska naturalnego. Ma to służyć uniknięciu wszelkich zachowań wynikających z uprzedzeń oraz zachęcić do szczególnej dbałości i ochrony środowiska, rozumianego jako wspólne dobro wszystkich.

umiarkowanie w korzystaniu z surowców, ograniczenie ich zużycia do zaspokajania podstawowych potrzeb. Dzięki temu ludzie zaczną żyć oszczędnie i odrzucą niepotrzebne przedmioty, przyzwyczajenia i upodobanie do pewnego poziomu komfortu.

zaproszenie rządów, instytucji, obywateli i przedsiębiorstw do wypróbowywania i stałego użycia alternatywnych źródeł energii; w konsekwencji przejście od skoncentrowanych surowców energetycznych (jak paliwa kopalne i energia atomowa) do źródeł rozproszonych w terenie, aby wraz z oszczędzaniem energii stały się głównym elementem publicznych i prywatnych nawyków.

zaprzestanie myślenia o "światowej konsumpcji" jak o integralnej części egzystencji rodzaju ludzkiego w cywilizacji przemysłowo-technicznej oraz zachęcenie ludzi do traktowania środowiska naturalnego jako całości, na którą składają się rzeczywistości naturalna i kulturowa, a człowiek jest jej podstawową i nieodłączną częścią.

dopuszczenie nowych podmiotów do podejmowania decyzji politycznych na skalę światową, a tym samym zmiana tradycyjnych stosunków dyplomatycznych pomiędzy państwami oraz umożliwienie uczestnictwa w procesie podejmowania decyzji wielu jednostkom i organizacjom (organizacje pozarządowe, związki zawodowe, itp.).

zdefiniowanie na nowo przyczyn nierównej wymiany ekonomicznej pomiędzy światem uprzemysłowionym a krajami rozwijającymi się, ze szczególnym naciskiem na politykę rolną, która narzuca monokultury zubażające bioróżnorodność i powodujące kryzysy i konflikty w państwach, które je stosują.

jak we franciszkańskiej wizji, docenienie kobiecej godności i pełni jej darów. Należy okazać uznanie kobietom - strażniczkom wartości życia i troski o nie, przeciwstawiającej się kulturze dominacji. Jeszcze bardziej wyeksponuje to znaczenie natury i środowiska naturalnego.

uznanie kulturowego wymiaru więzi człowieka i natury w postaci krajobrazu, gdzie lokalna wspólnota ze swym własnym stylem życia nie traci historycznego, przyrodniczego i symbolicznego znaczenia danego miejsca.

docenienie bezpośredniego doświadczania przyrody, bowiem kontemplacja i poznanie porządku świata nie tylko uszczęśliwia, ale również ubogaca estetycznie.

wprowadzenie w życie edukacji środowiskowej (obejmującej swoim zasięgiem szkoły, instytucje, stowarzyszenia, firmy i media), przygotowującej do całościowego i systemowego patrzenia na rzeczywistość, z uwzględnieniem naukowego, ekologicznego, psychologicznego i etycznego punktu widzenia.

większe uwrażliwienie na los zwierząt, na ich obronę przed cierpieniem (szczególnie poprzez rozwój alternatywnych metod, zastępujących testowanie produktów na zwierzętach) oraz na ochronę wszystkich gatunków zagrożonych wyginięciem.

przyjęcie podobnej postawy szacunku wobec świata roślin i przyrody nieożywionej: św. Franciszek uczy nas, że zasady moralne, jeśli odnoszą się tylko do ludzi, mogą szybko stać się nieludzkie. Jego humanizm, dzięki otwarciu na wymiar kosmiczny, może być nazwany ekologicznym.

W ćwierć wieku po "profetycznej" Karcie z Gubbio 1982, TERRA MATER znów zachęca każdego człowieka do podążania śladami św. Franciszka, do ponownego odkrycia fundamentalnych zasad mieszkania na Ziemi.